

Bijlage 1

Hoofdlijn Kennisinvesteringsagenda (KIA)

Aanleiding

Het Innovatieplatform heeft geconstateerd dat de Nederlandse private en publieke uitgaven aan kennis (onderwijs en onderzoek) ver achterlopen op de top van de Europese kenniseconomieën. Waar het op aankomt is het formuleren van een expliciete en integrale investeringsstrategie die aansluit op de ambitie om een hoogwaardige kenniseconomie en kennissamenleving te worden en de talenten van mensen optimaal te benutten. Het Innovatieplatform heeft het daarom op zich genomen om een kennisinvesteringsagenda (KIA) op te stellen voor de middellange termijn. De agenda is bedoeld als richtsnoer voor de toekomstige publieke en private investeringen in onderwijs, onderzoek en innovatie.

Visie

Kennis en creativiteit van mensen bepalen de toekomst van Nederland. Het ontwikkelen, ontplooiën en benutten van al het aanwezige talent in Nederland moet dan ook hoog op de agenda staan. Nederland moet, om haar toekomstige welvaart en welzijn veilig te stellen, werk maken van talentontwikkeling en betere benutting van de talenten van mensen. Alle Nederlanders moeten worden uitgedaagd het beste uit zichzelf te halen.

Ambities, doelen en budget

De KIA biedt een ambitieuze aanpak over de hele kennisketen, van onderwijs tot onderzoek en innovatie. Het IP heeft drie uitdagingen geformuleerd en deze vertaald in ambitieuze, meetbare doelen:

Ambitie 2016	Additional public resources	Additional private investments
Een zo goed mogelijk opgeleide beroepsbevolking: een ieder moet in staat worden gesteld de eigen vermogens te ontdekken, te ontplooiën en te gebruiken.		
1. Voorschoolse educatie	Alle achterstandsleerlingen van 2-4 jaar nemen aan VVE	250 -750 mln. Geen
2. Basisonderwijs	Nederlandse basisonderwijs behoort tot het beste van de wereld (top 5)	750-1250 mln. Geen
3. Voortgezet en beroepsonderwijs	Nederlandse voortgezet onderwijs behoort tot het beste van de wereld (top 5) Bijna alle jongeren een startkwalificatie en wordt de uitval tot bijna 0 teruggebracht.	750-1000 mln. Financiering stages en leer werkplekken 100-300 mln (bedrijfsleven)
4. Hoger onderwijs	Drie Nederlandse universiteiten in de top 50 van de wereld. De doorstroom naar van MBO naar HBO naar 60% De helft van de Nederlandse beroepsbevolking (25-44) is hoger opgeleid. Een stijging van de uitstroom beta-technici met 25%	400-600 mln. 400-600 mln, mn door studenten door hogere collegegelden
5. Leven lang leren	35% van de Nederlandse beroepsbevolking neemt deel aan scholing	250-500 mln. 500-1000 mln (werkgevers en werknemers)
Een versterking van de kennisbasis: wereldtop op een aantal speerpunten en een betere benutting van kennis		
6. Publieke kennisbasis	Handhaven in de wereldtop (top 5) m.b.t. output en citatie Investeren in publieke R&D naar een vast percentage van het BBP (1%) Meer focus en massa in de wetenschappelijk onderzoek 50% innovatieve bedrijven heeft samenwerkingsverbanden	800-1200 mln. Giften en R&D samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen
Versterken innovatief vermogen: verdubbelen van de		

Bijlage 1

bedrijfsinvesteringen in onderzoek en ontwikkeling en de omzet die bedrijven met innovatie genereren tot de Europese top te brengen			
7. Innovatie inspanningen	Nederland staat in de top 5 van Global Competitiveness Report Omzetaandeel industrie uit innovatie naar 30% Omzetaandeel diensten uit innovatie naar 20% Investerings bij bedrijven in onderzoek en ontwikkeling richting 2%	200-400 mln	200-400 mln door bedrijfsleven
8. MKB en ondernemerschap	Aantal snelgroeiende bedrijven naar 12% 50% meer innovatieve starters Houding t.o.v. ondernemerschap naar EU top 3 (45% positief) 25% van de MKB toepassers en volgers heeft ervaring met samenwerking met kennisinstellingen	100-300 mln	100-300 mln door bedrijfsleven

Het totaal aan benodigde additionele publieke middelen om de doelen te bereiken telt op tot structureel 3,5 mrd tot 6 mrd per jaar, wat moet leiden tot een vergelijkbare additionele inzet van private middelen.

Naast de roep om extra geld ligt in de KIA ligt een flink aantal voorstellen tot institutionele vernieuwing besloten: meer functie en beloningsdifferentiatie voor leraren, meer maatwerk voor ontplooiing van talenten in het onderwijs, beter beroepsonderwijs door afspraken tussen bedrijfsleven en instellingen, meer differentiatie in het hoger onderwijs, introductie van een sociaal leenstelsel, premiedifferentiatie in de WW, vernieuwing van de financiering van onderzoek, omvorming van SenterNovem, herziening faillissementsrecht en de vraagsturing van TNO en de GTIs.

1e jaarlijkse 'foto' Kennisinvesteringsagenda

22 februari 2008

Hoog opgeleide beroepsbevolking

Stand Indicator

- 1 Achterstandsleerlingen in VVE
- 2 Ranking basisonderwijs
- 3 Ranking middelbaar onderwijs
- 4 Jongeren met startkwalificatie
- 5 Uitval middelbaar onderwijs
- 6 Universiteiten in de top 50
- 7 Doorstroom MBO -> HBO
- 8 Hoogopgeleiden in de bevolking
- 9 Uitstroom WO / Bèta
- 10 Bijscholing

Sterke kennisbasis & benutting

Stand Indicator

- 11 Output en citatie artikelen
- 12 Publiek R&D investeringen
- 13 Innovatieve bedrijven met samenwerkingsverbanden

Meer innovatie & ondernemerschap

Stand Indicator

- 14 Global competitiveness
- 15 Omzetaandeel industrie uit innovatie
- 16 Omzetaandeel diensten uit innovatie
- 17 Bedrijven op investeringsniveau Big 7
- 18 Investeringen private R&D
- 19 Snelgroeïende bedrijven
- 20 Innovatieve starters
- 21 Houding t.o.v. ondernemerschap
- 22 MKB'ers met ervaring samenwerken met kennisinstellingen

 Grote problemen Aandacht vereist Op niveau Niet beoordeelbaar (geen data beschikbaar)

KIA ambitie indicator (1/3): Hoog opgeleide beroepsbevolking

Hoog opgeleide
beroepsbevolking

Sterke kennisbasis
& benutting

Meer innovatie &
ondernemerschap

Thema	Indicator	Positie oktober 2006 (cf. KIA)	Huidige positie (meest recente cijfer)	Ambitie 2016 gedefinieerd volgens KIA	Lange termijn trend	Stand
VVE	1 Achterstandsleerlingen van 2.5-4 jaar die deelnemen aan voor- en vroegschoolse educatie Procent	52	46	100	↗	●
PO	2 Ranking basisonderwijs Natuuronderwijs/rekenen	10 ^{de} / 6 ^{de} plaats	N/A	top5	→	●
VO en V(MBO)	3 Ranking middelbaar onderwijs Natuuronderwijs/wiskunde	8 ^{de} / 7 ^{de} plaats	N/A	top5	→	●
	4 Jongeren die een startkwalificatie halen Procent	85.5	87.1	100	↗	●
	5 Uitval middelbaar onderwijs Procent	14	12.9	0	↗	●
Hoger onderwijs	6 Universiteiten in de top 50 # universiteiten	1	1	3	→	●
	7 Doorstroom MBO naar HBO Procent	50	50	60	↗	●
	8 Hoger opgeleiden in de beroepsbevolking (25-44 jaar) Procent	35	34.3	50	↗	●
	9 Uitstroom van bèta-technici # afgestudeerden op HBO en universiteit	N/A	17,742	22,178	→	●
Leven lang leren	10 Beroepsbevolking neemt deel aan (bij)scholing Procent	17	15.9	35	→	●

KIA ambitie indicator (2/3): Sterke kennisbasis & benutting

Hoog opgeleide
beroepsbevolking

Sterke kennisbasis
& benutting

Meer innovatie &
ondernemerschap

Thema **Indicator**

Publieke kennisbasis **11** Output en citatie van wetenschappelijke artikelen

- Aantal maal geciteerd in andere werken
- Aantal artikelen gepubliceerd door Nederlandse universiteiten

Positie oktober 2006
(cf. KIA)

Huidige positie
(meest recente cijfer)

Ambitie 2016 gedefinieerd volgens KIA

Lange termijn trend

Stand

5de plaats

N/A

wereldtop

12 Publieke investeringen in R&D
Procent van BBP

0,75

0,73

1,00

13 Innovatieve bedrijven met samenwerkingsverbanden | Procent van alle innovatoren

24

36

50

KIA ambitie indicator (3/3): Meer innovatie & ondernemerschap

Hoog opgeleide beroepsbevolking

Sterke kennisbasis & benutting

Meer innovatie & ondernemerschap

Thema **Indicator**

Thema	Indicator
innovatie-inspanningen	14 Plaats in Global Competitiveness Report
	15 Omzetaandeel industrie uit innovatie Procent
	16 Omzetaandeel diensten uit innovatie Procent
	17 Bedrijven op investeringsniveau 'de grote 7' Aantal Nederlandse bedrijven
18 Investeringen bij bedrijven in onderzoek en ontwikkeling Procent van BBP	
MKB en ondernemerschap	19 Aantal snelgroeiende bedrijven Procent van alle MKB's
	20 Innovatieve starters Aantal innovatieve starters
	21 Houding t.o.v ondernemerschap Procent met een positieve houding
	22 MKB's met ervaring met samenwerking met kennisinstellingen Procent

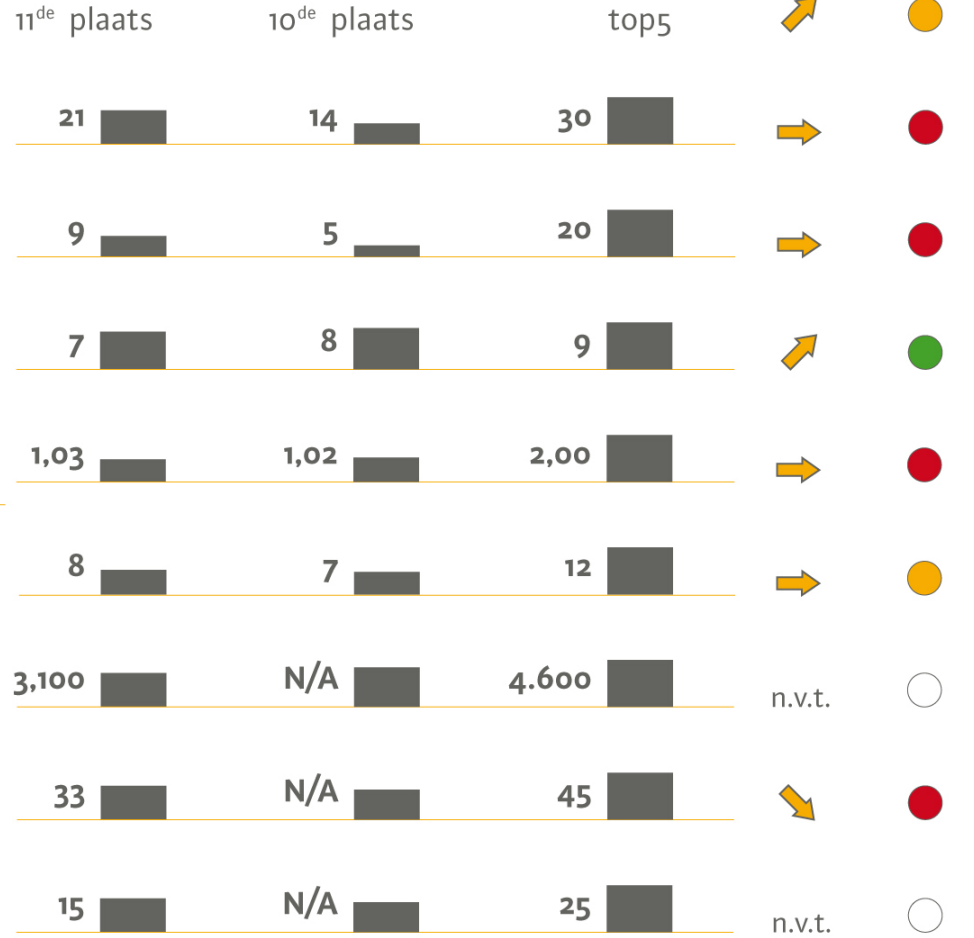
Positie oktober 2006
(cf. KIA)

Huidige positie
(meest recente cijfer)

Ambitie 2016
gedefinieerd volgens KIA

Lange termijn trend

Stand

Korte toelichting per indicator:

Hoog opgeleide beroepsbevolking

Stand	Indicator	Toelichting
●	1 Achterstandsleerlingen in VVE	1 De lange-termijn trend is positief. Ook geven coalitieakkoord in Miljoenennota aandacht aan de importantie van VVE. Echter, door de ambitieuze doelstelling is het zaak deze groei te handhaven.
●	2 Ranking basisonderwijs	2 Het peloton van het basisonderwijs staat internationaal op hoog niveau en is al jaren stabiel. Meer aandacht is echter nodig voor uitblinkers en achterblijvers.
●	3 Ranking middelonderwijs	3 Het middelbaar onderwijs staat internationaal op hoog niveau en is al jaren stabiel. Meer aandacht is echter nodig voor uitblinkers en achterblijvers.
●	4 Jongeren met startkwalificatie	4/5 Het beleid van de afgelopen jaren tegen vroegtijdig schoolverlaten lijkt effectief en wordt in de toekomst op grotere schaal doorgevoerd. Gegeven de ambitieuze doelstelling en grote vereiste inspanning, is het zaak dit te handhaven.
●	5 Uitval middelbaar onderwijs	
●	6 Universiteiten in de top 50	6 De doelstelling om drie universiteiten in de top 50 te hebben wordt met huidige trends niet gehaald. Let op: er wordt getwijfeld aan de validiteit van de (verschillende) rankings en de waarde ervan.
●	7 Doorstroom MBO -> HBO	7 De kwantitatieve doelstelling wordt reeds gehaald. Het huidige beleid zou erop gericht moeten zijn dat de kwaliteit van de doorstromende leerlingen toeneemt en de kwantitatieve score van deze KPI op peil blijft.
●	8 Hoogopgeleiden in de bevolking	8 De doelstelling van 50 procent hoger opgeleiden in 2016 zal niet gehaald worden met huidige trends ondanks de gestage groei van het relatieve aantal hoger opgeleiden in de beroepsbevolking.
●	9 Uitstroom WO / Bèta	9 De doelstelling van ruim 22.000 bèta afstudeerders per jaar is onhaalbaar bij de huidige (stabiele) studentenaantallen
●	10 Bijscholing	10 De doelstelling van 50% bijscholing van de totale beroepsbevolking zal waarschijnlijk niet gehaald worden, omdat de afstand tot het doel te groot is.

● Grote problemen ● Aandacht vereist ● Op niveau ● niet beoordeelbaar (geen data beschikbaar)

De stand is gebaseerd op 1) de afstand tot het doel en de meest recente trends, en 2) de haalbaarheid van het doel.

Korte toelichting per indicator:

Sterke kennisbasis & benutting

Stand	Indicator	Toelichting
●	11 Output en citatie artikelen	11 De doelstelling is nog niet vastgesteld voor deze KPI, maar Nederland scoort goed in de publicatie en citatie van wetenschappelijke artikelen.
●	12 Publiek R&D investeringen	12 De publieke R&D investeringen zitten niet op het gewenste niveau, en het percentage van het BBP is aan het dalen. De doelstelling van 1% van het BBP is moeilijk te realiseren, maar wel haalbaar.
●	13 Innovatieve bedrijven met samenwerkingsverbanden	13 De doelstelling van 50% samenwerkende innovatieve bedrijven wordt in 2010 reeds gehaald als de huidige trend zich blijft doorzetten.

● Grote problemen ● Aandacht vereist ● Op niveau ● niet beoordeelbaar (geen data beschikbaar)

De stand is gebaseerd op 1) de afstand tot het doel en de meest recente trends, en 2) de haalbaarheid van het doel.

Korte toelichting per indicator:

Meer innovatie & ondernemerschap

Stand	Indicator	Toelichting
●	14 Global competitiveness	14 De doelstelling om de top 5 van de Global Competitiveness Report te bereiken in 2016 is realistisch. Innovatievermogen en flexibiliteit van de arbeidsmarkt zijn aandachtspunt.
●	15 Omzetaandeel industrie uit innovatie	15/ De doelstelling om een omzetaandeel van 30% uit 'Industrie uit Innovatie' in 2016
●	16 Omzetaandeel diensten uit innovatie	16 en 20% uit 'Diensten uit innovatie' zal niet gehaald worden bij huidige trends. Redenen zijn het te lage aantal innovatieve industriële bedrijven en geringe groei in deze sector.
●	17 Bedrijven op investeringsniveau Big 7	17 Het aantal bedrijven met een R&D-investeringsniveau van de Big 7 is stabiel en licht stijgend. Doelstelling van 9 in 2016 kan gehaald worden.
●	18 Investerings private R&D	18 De doelstelling om private R&D investeringen in Nederland op het niveau van 2% van het BBP te krijgen zal niet gehaald worden. De doelstelling lijkt onhaalbaar vanwege de enorme afstand en het relatief grote aandeel van de dienstensector waarvan de R&D onvoldoende zichtbaar te maken is als die op de gebruikelijke manier wordt gemeten.
●	19 Snelgroeiende bedrijven	19 Het percentage van bedrijven met 50-1000 werknemers en een groei van minimaal 60% van werkgelegenheid of omzet over drie jaar is stabiel. Het doel van 12% in 2016 kan gehaald worden, ook is aandacht vereist.
○	20 Innovatie starters	20 Er zijn geen (nieuwe) data beschikbaar om de score voor deze KPI te meten.
●	21 Houding t.o.v. ondernemerschap	21 De doelstelling om 45% van de Nederlanders een 'positieve houding ten opzichte van ondernemerschap' te laten hebben zal niet gehaald worden bij huidige trends.
○	22 MKB'ers met ervaring samenwerken met kennisinstellingen	22 Er zijn geen (nieuwe) data beschikbaar om de score voor deze KPI te meten.

● Grote problemen ● Aandacht vereist ● Op niveau ○ niet beoordeelbaar (geen data beschikbaar)

De stand is gebaseerd op 1) de afstand tot het doel en de meest recente trends, en 2) de haalbaarheid van het doel.

Bijlage 3

Extra publieke kennisinvesteringen van kabinet Balkenende-IV en KIA per jaar (in mln)^a

	Kabinet B-IV		Middenpad KIA	
	2011 ^b	periode FES	2011	2016
<i>Een zo goed mogelijk opgeleide beroepsbevolking</i>				
VVE	100			
PO en VO (excl. leraren)	320			
BVE en VSV	150 ^c			
HO	150			
Actieplan Leerkracht	475 ^d			
Schoolboeken	220			
Subtotaal onderwijs	1415		1625	3250
FES leraren	90 ^d	2009-2011		
<i>Versterking en betere benutting kennisbasis</i>				
Kennis en innovatie: HO	100			
Kennis en innovatie: onderzoek	40			
Maatschappelijke innovatieprogramma's	80			
Subtotaal publieke R&D	220		500	1000
FES grootsch. infra	80 ^e	2009-2014		
FES aflopende projecten Bsik ^f	500	2008-2014		
FES genomics (OCW)	245	2008-2014		
FES Biomedical Materials (EZ)	45	2008-2012		
FES Kennis voor Klimaat (VROM)	50	2008-2012		
FES Maatschappelijke innovatie	110	2008-2012		
Subtotaal FES publieke kennisbasis en benutting	1030			
<i>Versterking innovatief vermogen en ondernemerschap</i>				
WBSO	115			
Innovatie/Ondernemerschap	355 ^g			
Subtotaal innovatie/ondernemerschap	470		250	500
<i>Totaal structurele publieke kennisinvesteringen</i>	2105		2375	4750
<i>Totale impuls via FES</i>	1120	2008-2014		

a) Investerings in ruimtelijk economisch beleid, ICT, duurzaamheid en energie-innovatie zijn in deze opstelling niet meegenomen, maar deels wel relevant als kennisinvesteringen. De genoemde bedragen zijn afgerond op vijftallen omdat het hier om een indicatie gaat van de in kennis geïnvesteerde middelen.

- b) KIA geeft een bandbreedte aan. In deze tabel geeft 2016 het middenpad aan, in 2011 is de KIA halverwege en daarom geeft het bedrag voor 2011 de halvering van het streven voor 2016 aan. Voor de kabinetscijfers is 2011 genomen, met uitzondering van de FES-impulsen omdat die perioden van meer jaren betreffen. De genoemde FES-bedragen zijn dus geen jaarbedragen, maar totalen.
- c) Dit is zonder de teldatum MBO-maatregel. In deze kabinetsperiode is een tweede teldatum ingevoerd in het MBO. De verwachting was dat tussen de twee meetmomenten een verval in de leerlingpopulatie optreedt. Hiervoor werd de MBO-bekostiging met 152 mln aangepast aan de verwachte werkelijke leerlingaantallen. In de praktijk blijkt dat het verval tussen de eerste en tweede teldatum veel minder groot is dan verwacht. De aanpassing van de MBO-bekostiging is daarvoor met 114 mln weer opwaarts bijgesteld.
- d) Het hele actieplan Leerkracht van Nederland gaat om bijna 660 mln in 2011 en ruim 1025 mln in 2020. Additionele middelen in 2011 komen uit de enveloppen (bijna 290 mln) en ILO (ruim 185 mln). Daarnaast is nog voorzien dat in de periode 2009-2011 zo'n 90 mln aan FES middelen wordt ingezet.
- e) Het gaat hier om FES geld in de ronde van 168 mln waarvan maximaal 90 mln naar leraren gaat (zie noot c) en de rest naar grootschalige infrastructuur.
- f) Deels versterking benutting kennisbasis, deel versterking Innovatief vermogen.
- g) O.m. Kennisvouchers, IPC's, verhoging winstvrijstelling MKB, verhoging BBMKB. Van de inzet op ondernemerschap loopt 15 mln via de OCW begroting.